

Dkt. Robert Vannoy , Historia ya Agano la Kale, Hotuba ya 27

© 2012 Dkt. Robert Vannoy na Ted Hildebrandt

Yakobo Aolewa na Penieli (Mwa. 29-32)

F. Yakobo ...

2. Miaka ya Harani – Mwanzo 29-31 Ndoa za Yakobo kwa Raheli na Lea

Tulikuwa tukijadili "Yakobo" ambayo ni F. katika karatasi ya muhtasari wa darasa lako. Tulikuwa katikati ya nambari mbili chini ya Yakobo, "Miaka ya Harani, Mwanzo 29-31." Mwishoni mwa saa ya mwisho tulibaini kwamba Yakobo alipofika Harani na kukutana na Labani aliingia makubaliano na Labani kwamba angefanya kazi kwa miaka saba ili ampate Raheli kama mke wake, ambaye alikuwa mdogo kati ya binti wawili wa Labani. Wakati unafika wa ndoa baada ya miaka saba na anapewa Lea badala ya Raheli. Hiyo ndiyo sehemu tuliyosimama mwishoni mwa saa ya mwisho.

Lakini unaona katika mstari wa 26 katika sura ya 29, Labani anasema, “Haipaswi kuwa hivyo katika nchi yetu kumwoza mdogo kabla ya mzaliwa wa kwanza. Timiza wiki yake nasi tutakupa huyu pia kwa utumishi, ambao utanitumikia miaka mingine saba. Basi Yakobo akatimiza wiki yake, naye akampa Raheli, binti yake, kuwa mkewe.”

Sasa, tena uko katika muktadha wa kitamaduni ambao ni tofauti sana na ule tunaoufahamu. Nadhani ni vigumu kwetu, kufikiria kuwa na wake wawili ndani ya wiki moja na ambao ni dada. Hilo, bila shaka, lilileta matatizo makubwa ndani ya familia ya Yakobo. Nadhani ni wazi kabisa kwamba ndivyo ilivyotokea. Ni ndani ya wiki hiyo ndipo Yakobo alipompokea Raheli, mke wa pili, kwa sababu unaona kwamba baada ya kuzaliwa kwa Yusufu, ambayo inafuata katika sura inayofuata, uko mwishoni mwa miaka saba ya pili ya utumishi kwa sababu ilibidi atumike miaka mingine saba baada ya kumpokea Raheli. Unasoma katika mstari wa 25 wa sura ya 30, “Ikawa Raheli alipomzaa Yusufu, Yakobo akamwambia Labani, Nipe ruhusa niende zangu, nchi yangu. Nipe wake zangu na watoto wangu, kwa ajili ya wale niliokutumikia, uniache niende; kwa maana unajua utumishi wangu

nilioufanya.” Labani akasema, ‘Nakuomba, kama nimepata kibali machoni pako, kaa, kwa maana nimejifunza kwa uaguzi kwamba Bwana amenibariki kwa ajili yako.’” Na kisha wanajadiliana na kuendelea na mpango pale anapokaa. Lakini mwishoni mwa kipindi hicho cha pili cha utumishi, tayari ana watoto kumi na mmoja au kumi na wawili ambao wamemjia, si kwa Lea tu bali pia kwa wajakazi wa Lea na Raheli. Tutarudi na kuchukua hilo baada ya muda mfupi.

Sheria Dhidi ya Kumwoa Dada – Mambo ya Walawi 18:18 Utaratibu wa kuwaoa dada umekatazwa waziwazi katika sheria ya Musa. Ukienda kwenye Mambo ya Walawi 18:18 na unasoma, “Usimtwae dada ya mkeo kama mke mshindani, ili kufunua uchi wake, mkeo akiwa hai.” Kwa hivyo unapofika kwenye sheria ya Musa, aina hiyo maalum ya hali inashughulikiwa na imekatazwa, lakini bila shaka katika hatua hii ya wakati, ni muda mrefu kabla ya sheria ya Musa kutolewa na Yakobo anaoa dada wawili.

Ugumu katika Ndoa za Yakobo za Wake Wengi Sasa hakika, hata wakati huu, inapingana na amri ya uumbaji ya ndoa ya mke mmoja. Tulijadili hili mapema tulipojadili sura za mwanzo za Mwanzo. Inaonekana wazi katika Mwanzo kwamba Mungu alikusudia mwanamume awe na mke mmoja. Ndoa ya mke mmoja ilikuwa nia ya awali ya ndoa.

Lakini tunaona kwamba Yakobo anafanya hivi na mateso ndiyo matokeo. Angalia mstari wa 30 unapoendelea na simulizi, “Akaingia kwa Raheli pia, akampenda Raheli kuliko Lea, akatumika naye miaka mingine saba.” Na kisha mstari wa 31, “BWANA alipoona ya kuwa Lea alichukiwa, akafungua tumbo lake; lakini Raheli alikuwa tasa.” Kwa hiyo Lea akapata mimba na unapata mwana wa kwanza wa Yakobo ambaye ni Reubeni, mwana wa Lea - unapata hilo katika mstari wa 32. Angalia maelezo ya Lea Reubeni anapozaliwa. Anasema, “Hakika Bwana ameona mateso yangu, na sasa mume wangu atanipenda.” Una ushindani huu kati ya Lea na Raheli kwa ajili ya upendo wa Yakobo na Lea anahisi sasa

Yakobo atampenda . Kisha katika mstari wa 33 akapata mimba tena na kuzaa mwana. Anasema, “Kwa sababu Bwana amesikia ya kwamba nilichukiwa, amenipa mwana huyu pia.” Anamwita Simeoni. Kwa hiyo kuna mtoto wa pili. Na mstari wa 34, akapata mimba tena, akazaa mwana, akasema, “Sasa wakati huu mume wangu ataambatana nami, kwa sababu nimemzalia wana watatu; kwa hiyo akaitwa jina lake Lawi.’ Akapata mimba tena, akazaa mwana, akasema, ‘Sasa namsifu Bwana.’ Kwa hiyo akamwita mwanawe Yuda.” Lakini kuna wana wanne waliozaliwa na Lea na Raheli bado ni tasa. Kwa uhusiano na kuzaliwa kwa wana hawa, inakuwa wazi kabisa kwamba kuna mapambano yanayoendelea kati ya Raheli na Lea kwa ajili ya mapenzi ya Yakobo.

Mkakati unaofuata wa Raheli wa kushinda utasa wake ni kumpa Yakobo mjakazi wake, kama vile Sara alivyomfanyia Ibrahimu Hajiri. Kwa hivyo unasoma katika sehemu ya mwanzo ya sura ya 30, “Raheli alipoona kwamba hakumzalia Yakobo watoto, Raheli alimwonea wivu dada yake,” bado una ushindani huu, “akamwambia Yakobo, ‘Nipe watoto, la sivyo nitakufa.’ Hasira ya Yakobo ikawaka, akasema, ‘Je, mimi ni badala ya Mungu, aliyekunyima uzao wa tumbo?’” Kwa hiyo akasema, “Tazama mjakazi wangu, Bilha” aliyemwendea. Bilha ana mimba na una mtoto wa sita aliyezaliwa na Yakobo na huyo ni Dani katika mstari wa 6. Kisha katika mstari wa 7 Bilha ana mimba tena. Angalia maoni ya Raheli katika mstari wa 8, “Kwa kushindana kukubwa nimeshindana na dada yangu nami nimeshinda’ akamwita jina lake Naftali.” Ingawa haikuwa mbegu yake mwenyewe bali ilikuwa kupitia mjakazi wake, anahisi ushindi fulani dhidi ya Lea.

Mandrake Sasa Lea alipoona ya kwamba amekoma na alikuwa tasa katika mstari wa 9 alimchukua Zilpa , mjakazi wake, akampa Yakobo awe mke wake na mwana wa saba, Gadi, akazaliwa. Kisha Zilpa akazaa mwana mwingine katika mstari wa 13, ambaye alikuwa Asheri, mwana wa nane. Kisha mkakati wa Raheli katika mstari wa 14 na unaofuata ni huu: unasoma kwamba, “Reubeni, mzaliwa

wa kwanza wa Lea, alikwenda siku za mavuno ya ngano, akakuta tunguja kondeni, akazileta kwa Lea, mama yake. Ndipo Raheli akamwambia Lea, ‘Nipe, tafadhali, tunguja za mwanao.’ Akamwambia, ‘Je, ni jambo dogo kwamba umemchukua mume wangu, hata unachukua tunguja za mwanangu pia?’ Raheli akasema, ‘Kwa hiyo atalala nawe usiku wa leo kwa ajili ya tunguja za mwanao.’ Yakobo akatoka kondeni jioni, na Lea akatoka kumlaki, akasema, ‘Lazima uje kwangu; kwa maana nimekuajiri kwa tunguja za mwanangu.’ Akalala naye usiku huo.”

Sasa iliaminika wakati huo kwamba tunguja hizi zilikuwa aina fulani ya mmea ambao inadaiwa ulikuwa mgumu kupatikana na uliaminika kuwa na sifa ambazo zingeongeza ubatili katika mimba. Kuna ubishani fulani kuhusu hasa huo ulikuwa nini lakini huenda kulikuwa na uhalali fulani. Lakini unakuta kinachotokea katika mfano huu ni, Raheli anafikiri akipata tunguja hizi atapata mtoto, kwa hivyo anajadiliana hivi na Reubeni. Lakini Lea kisha anasema, “Nilikuajiri kwa tunguja za mwanangu” na unasoma katika mstari wa 17 kwamba, “Mungu alisikia Lea, akapata mimba, akamzalia Yakobo mwana wa tano.” Kwa hivyo kwamba kuuza tunguja kunakuwa tukio la kuongeza faida ya Lea, unaweza kusema. Jambo lililo wazi kupitia simulizi hili lote ni mapambano kati ya Lea na Raheli.

Mungu Anampa Raheli Mwana - Yusufu Lakini hatimaye unasoma katika mstari wa 22 baada ya Lea kupata mimba tena, “Mungu akamkumbuka Raheli. Mungu akamsikiliza, akafungua tumbo lake, akapata mimba, akazaa mwana, akasema, Mungu ameondoa aibu yangu; akamwita jina lake Yusufu. Akasema, BWANA ataniongezea mwana mwingine.” Kumbuka, bila shaka, baadaye katika masimulizi haya ya Kizazi, Yusufu ndiye mwana mpendwa na huyo ni mwana wa Raheli ambaye Yakobo alimpenda na ndiye aliyezaliwa baada ya mchakato huu mrefu.

Kuongezeka kwa Uzao wa Ibrahimu Lakini ninachofikiri tunachokiona katika mchakato huu, licha ya matatizo yote yanayokinzana , unaona kwamba Mungu anafanya kazi ya kumpa uzao ulioahidiwa Ibrahimu, Isaka, na kurudiwa kwa Yakobo. Hapa Harani una utimilifu wa awali wa ahadi ya uzao mkubwa. Lea anapata watoto mara moja na Raheli hana watoto kwa muda. Kuhusu mwendelezo huo wa mstari wa ahadi, Lea ndiye aliye na heshima ya kuwa mzazi wa kabila la Yuda. Kama tutakavyoona tunapofuatilia hili zaidi, mstari wa ahadi hatimaye unapungua hadi kabila la Yuda. Bila shaka, kabila la Yuda linapungua hadi nyumba ya Daudi hatimaye.

Hii ni chati ya wana waliozaliwa na Yakobo kutoka kwa Lea : Reubeni, Simeoni, Lawi, Yuda, Isakari , Zebuluni na Dina. Kisha anazaa na Bilha: Dani na Naftali, ambaye ni mjakazi wa Raheli. Kisha Zilpa , ambaye ni mjakazi wa Lea, anazaa Gadi na Asheri. Kisha Raheli anamzaa Yusufu na baadaye Benyamini. Katika sura ya 35, Benyamini anazaliwa na Raheli anakufa wakati wa kujifungua wakati huo.

Sasa bila shaka, jambo lingine ni kwamba, kabla ya kifo cha Yakobo, baada ya Yusufu kushuka Misri, na hatimaye Yakobo akafuata familia, anawachukua wana wawili wa Yusufu, nao ni Efraimu na Manase. Katika Mwanzo 46, unakuta kwamba wana hao wawili wamechukuliwa na wanapewa hadhi sawa na wana wa Yakobo. Kwa hivyo hapo ndipo unapopata makabila kumi na mawili kwa sababu Efraimu na Manase ni wajukuu wa Yakobo. Ukigeukia hapo kwa dakika moja tu kwenye Mwanzo 46:20, “ Na kwa Yusufu walizaliwa Manase na Efraimu katika nchi ya Misri, ambao Asenathi , binti wa Potifera , kuhani wa Oni, alimzalia.” Kwa hivyo wana hao wawili wanazaliwa.

Wana wa Yusufu: Efraimu na Manase Katika Mwanzo 48 unakuta kwamba wakati mfupi kabla Yakobo hajafa, Yusufu anawaleta Efraimu na Manase kwa Yakobo. Yakobo anasema katika mstari wa 5, “Na sasa wana wako wawili, Efraimu na Manase, waliozaliwa kwako katika nchi ya Misri kabla sijaja kwako

Misri, ni wangu,” Yakobo anasema, “...kama Reubeni na Simeoni, watakuwa wangu. Na uzao wako utakaowazaa baada yao, utakuwa wako, nao wataitwa kwa jina la ndugu zao katika urithi wao.”

Kisha anachofanya baadaye katika sura hiyo ni kuwabariki Efraimu na Manase. Inavutia sana kinachotokea wakati huo. Unasoma kwamba katika mstari wa 13, “Yosefu akawachukua wote wawili, Efraimu katika mkono wake wa kuume kuelekea mkono wa kushoto wa Israeli, na Manase katika mkono wake wa kushoto kuelekea mkono wa kuume wa Israeli,” wanatazamana, “...na kuwaleta karibu naye. Israeli akanyosha mkono wake wa kuume, akauweka juu ya kichwa cha Efraimu, ambaye alikuwa mdogo, na mkono wake wa kushoto juu ya kichwa cha Manase, akielekeza mikono yake kwa kujua, kwa maana Manase alikuwa mzaliwa wa kwanza.” Kwa maneno mengine, Yusufu alipanga ili mkono wa kuume utoke na kuwa juu ya Manase na mkono wake wa kushoto juu ya Efraimu. Na kile Yakobo anachofanya ni kuvuka mikono yake na kufanya hivyo kwa njia nyingine. Na unasoma katika mstari wa 17, “Yosefu alipoona kwamba baba yake ameweka mkono wake wa kuume juu ya kichwa cha Efraimu, haikumpendeza; akauinua mkono wa baba yake, ili auondoe kutoka kichwani mwa Efraimu hadi kichwani mwa Manase. Yusufu akamwambia baba yake, ‘Sivyo, baba yangu; maana huyu ndiye mzaliwa wa kwanza; weka mkono wako wa kuume juu ya kichwa chake.’ Baba yake akakataa, akasema, ‘Najua, mwanangu, najua. Yeye naye atakuwa taifa, naye atakuwa mkuu; lakini kweli,’” unapata kanuni hii tunayoiona mara kwa mara, “...mdogo wake atakuwa mkuu kuliko yeye, na uzao wake utakuwa mataifa mengi.’ Akawabariki siku hiyo, akisema, ‘Katika ninyi Israeli watawabariki, wakisema, Mungu akufanye kama Efraimu na Manase,’ akamweka Efraimu mbele ya Manase.” Kwa hivyo alimpa Efraimu haki ya mzaliwa wa kwanza. Angekuwa mkuu kuliko ndugu yake ingawa alikuwa mzaliwa wa pili. Bila shaka, unaona hilo baadaye katika historia ya Israeli. Efraimu inakuwa kabila maarufu Kaskazini, maarufu sana hivi kwamba Kaskazini yote inaitwa Efraimu. Lakini Efraimu na Manase hatimaye wanajumuishwa katika

watoto wa Yakobo; hiyo ina maana kwamba Yakobo anawachukua kama watoto wake mwenyewe.

Utata Katika Kuhesabu Makabila 12

Swali la mwanafunzi: "Kwa nini hawamhesabu Lawi kama kabila?"

Profesa anajibu: Kuna njia tofauti za kuhesabu makabila. Jambo la kukumbuka ni kwamba Lawi hakupata sehemu ya nchi. Nchi iligawanywa na Yoshua. Nchi iligawanywa katika makabila kumi na mawili. Walawi walipata miji ya Walawi lakini si urithi wa ardhi wa kikabila, kwani Mungu angekuwa urithi wao.

Swali la mwanafunzi : “Ndiyo, lakini ukiangalia Ufunuo una mitume kumi na wawili. Kabila la kumi na mbili litakuwa lipi? Je, litakuwa Yusufu au Lawi?”

Profesa: Ni vigumu kusema. Mara nyingi katika hesabu unazopata katika nyakati za baadaye, Simeoni anaonekana kuzama katika Yuda Kusini na karibu kutoweka. Ikiwa hiyo ni sehemu ya jibu la swali lako ni vigumu kusema. Inategemea jinsi unavyowahesabu. Wanaweza kuhesabiwa kwa njia tofauti. Lakini makabila kumi na mawili yaliyopokea urithi hayamjumuishi Lawi. Hata katika Maandiko yanapozungumzia makabila kumi na mawili, unapata tofauti katika jinsi wanavyoyahesabu baadaye. Siwezi kufuatilia hilo lakini unapata hilo katika marejeleo ya baadaye. Pia ni wakati wa mgawanyiko kati ya Kaskazini na Kusini. Kuna makabila kumi Kaskazini na mawili Kusini. Na kisha unajaribu kuorodhesha kumi na mawili na inakuwa ngumu. Benjamin anaonekana kuwa Kusini na Yuda yuko Kusini. Unafanya nini basi na Simeoni? Labda Simeoni anazama katika Yuda wakati huo. Basi haihesabiki kweli. Hiyo ndiyo watu wengine wanafikiri. Lakini ni kweli. Una kumi na tatu kwa pamoja, ukihesabu Lawi na kuongezwa kwa Efraimu na Manase, wana wa Yusufu.

Yakobo Apata Utajiri Ili kurudi kwa Yakobo huko Harani, baada ya kuzaliwa kwa wana hawa, imeelezwa katika sura ya 30, tunaona kwamba Yakobo

anakubali kukaa kwa muda mrefu na Labani. Baada ya muda anaongeza mali zake sana. Hilo linaanza kusababisha matatizo katika nyumba ya Labani. Kisha Bwana anamwambia Yakobo aondoke. Katika sura ya 31, mstari wa 11 unasoma, “Malaika wa Mungu akaniambia katika ndoto, akisema, Yakobo, nami nikasema, Mimi hapa.” Akasema, “Inua macho yako sasa, ukaone; kondoo waume wote wapandao ng’ombe wana milia , madoadoa, na madoadoa; kwa maana nimeona yote atakayokutendea Labani. Mimi ni Mungu wa Betheli, hapo ulipotia mafuta nguzo, na hapo uliponiapia nadhiri. Sasa ondoka, toka katika nchi hii, urudi hata nchi ya jamaa zako.” Kwa hiyo Bwana anamwambia Yakobo arudi naye anazungumza na wake zake kuhusu hilo nao wanakubali. Labani anapoenda Padan- Aramu, mbali kidogo, Yakobo anakusanya familia yake na mali zake, na bila kumwambia Labani, anapakia mizigo yake na kuondoka.

Raheli Anaiba Sanamu ya Baba Yake

Zaidi ya hayo, Raheli anachukua, katika sura ya 31, mstari wa 19, sanamu ambazo zilikuwa za baba yake. Sasa neno hapo ni *terafimu* ; zilikuwa sanamu za nyumbani za aina fulani. Matumizi maalum ambayo ziliwekwa yanapingwa kwa kiasi fulani, lakini kwa vyovyote vile, Raheli alizichukua. Na unasoma katika mstari wa 20, Yakobo alimtorosha Labani Mshami bila kujua, kwa kuwa hakumwambia kwamba alikuwa ameondoka. Labani anarudi na kugundua kwamba alikuwa ameondoka na anakasirika sana. Anamfuata Yakobo na inaonekana kwamba alikuwa amekasirika sana kwa sababu anazikosa sanamu hizi za nyumbani. Sasa wengi wanahisi, kutokana na hati za Nuzi , kwamba kuna uhusiano na umiliki wa sanamu hizo na haki za urithi. Labani aliogopa kwamba Yakobo alikuwa amezichukua na kisha wakati mwingine angerudi na kudai mali zote za Labani. Kwa hivyo alikuwa na haki zake kwa sababu ya umiliki wa sanamu hizi. Iwe hivyo au la, hiyo inasomeka kidogo kati ya mistari. Nadhani maelezo ya Biblia ya NIV Study Bible yanasema, "sanamu ndogo zinazobebeka ambazo huenda Raheli aliziiba kwa sababu alifikiri zingemletea ulinzi na baraka.

Au labda alitaka kuwa na kitu kinachoonekana cha kuabudu katika safari ndefu iliyo mbele, desturi iliyorejelewa baadaye katika maandishi ya Josephus, mwanahistoria Myahudi wa karne ya kwanza. Kwa vyovyote vile, Raheli hakuwa ameacha asili za kipagani." Katika maelezo hayo, hakuna kinachosemwa kuhusu urithi, hata kidogo. Lakini kuna wasomi wengine wanaohisi kwamba huo ndio ulikuwa umuhimu wake.

Lakini unakuta Labani anamfuata na kumpata Yakobo katika mstari wa 26, "Labani akamwambia Yakobo, Umefanya nini, hata ukaniibia bila kujua, na kuwachukua binti zangu kama mateka waliochukuliwa kwa upanga? Mbona umekimbia kwa siri?" na anaendelea, "Ningekuacha uende kwa furaha na amani, nami ningewabusu wanangu na binti zangu kwaheri," na kadhalika. Na kisha katika mstari wa 30, "Kwa nini umeiba miungu yangu?" Sasa Yakobo hakujua kabisa kwamba Raheli ndiye aliyefanya hivyo, kwa hivyo anasema katika mstari wa 31, "Kwa sababu niliogopa; maana nilisema, Labda ungewanyang'anya binti zako kwa nguvu. Yeyote utakayempata miungu hiyo, asiishi; mbele ya ndugu zetu, tambua kilicho chako kwangu, ukakichukue mwenyewe. Kwa maana Yakobo hakujua ya kuwa Raheli ameiba."

Kwa hiyo Labani anaanza kutafuta sanamu hizi. Na unasoma katika mstari wa 33, "Labani akaingia katika hema ya Yakobo, na katika hema ya Lea, na katika hema za wale wajakazi wawili; lakini hakuziona. Kisha akatoka katika hema ya Lea, akaingia katika hema ya Raheli." Na unasoma katika mstari wa 34, "Basi Raheli alikuwa amechukua miungu ya nyumbani na kuiweka ndani ya tandiko la ngamia wake, akaketi juu yake. Labani alitafuta kila kitu ndani ya hema, lakini hakupata chochote. Raheli akamwambia baba yake, 'Usikasirike, bwana wangu, kwa kuwa siwezi kusimama mbele yako; nina hedhi'" kama NIV inavyotafsiri. Mfalme Yakobo anasema, "Akamwambia baba yake, 'Usikasirike bwana wangu kwa kuwa siwezi kusimama mbele yako; kwa maana desturi ya wanawake imenipata.'" Hiyo ni njia ya Kiezabeti ya kusema hivyo, lakini sidhani kama ingeeleweka vizuri na watu wengi leo. Nadhani NIV ni tafsiri bora ya kile

alichosema. Alitumia hivyo kuwazuia kutazama kwenye tandiko hilo. Kwa hivyo hagundui sanamu kamwe.

Lakini mzozo huo unatatuliwa kwa kuhitimishwa kwa agano kati ya Yakobo na Labani. Kiini cha hilo ni kwamba waliweka rundo la mawe na, angalia katika mstari wa 48, Labani anasema, “Rundo hili ni shahidi kati yangu na wewe leo.’ Ndiyo maana likaitwa Galeed ; na ndiyo maana pia linaitwa Mispā. Kwa sababu alisema, 'BWANA alinde kati yangu na wewe, tutakapokuwa mbali. Ukiwatendea vibaya binti zangu, au ukioa wake wengine zaidi ya binti zangu, ingawa hakuna mtu aliye pamoja nasi, kumbuka ya kwamba Mungu ni shahidi kati yangu na wewe.’ Kisha akasema, 'Rundo hili ni shahidi, na nguzo hii ni shahidi, ya kwamba sitapita rundo hili upande wako kukudhuru, na ya kwamba hutapita rundo hili na nguzo upande wangu kunidhuru.’” Na inaonekana kwangu kwamba wazo la umiliki huu wa sanamu zinazohusiana na haki za urithi linaweza kuelezea mpango huu. Hutavuka mpaka huu tena kwa ajili ya kunidhuru. Na Yakobo anakubali hilo na Labani anakubali hilo na wanaondoka kwa amani baada ya kufanya makubaliano hayo.

Sasa maoni moja tu kuhusu mstari wa 49, ambao wakati mwingine huitwa baraka au baraka ya Yakobo. Iliitwa Mispā kwa sababu alisema, “Bwana na alinde kati yangu na wewe tunapokuwa mbali.” Mara nyingi unaona mstari huo ukinukuliwa kwa njia chanya sana. Katika muktadha huo ni fomula ya laana. Anachosema ni kwamba, Bwana ni shahidi wa hili na ukivunja agano hili, ghadhabu ya Mungu iwe juu yako. Hiyo ndiyo maana ya kauli hiyo. Bila shaka, hisia nyingine ambayo imeondolewa katika muktadha hakika ni halali sana na ni kweli kabisa. Hakika inaweza kuwa baraka lakini si maana au maana katika muktadha wa kauli hiyo.

Swali la Mwanafunzi : "Je, hili lilihusiana na kifo cha Rachel?"

Profesa : Sijui; nasita kuhusisha hilo. Bila shaka ningefikiri kwamba Yakobo aliweka uadilifu wake mwenyewe hatarini aliposema hivyo. Haisemi “kwa jina la Bwana,” na hakuna fomula hapo—lakini bila shaka uadilifu wake

mwenyewe ungekuwa hatarini kumruhusu Labani amuue mtu yeyote aliyemkuta na sanamu lakini kama unaweza kusema inazidi hayo—ningesita kuhusu hilo. Kwa hivyo wanafanya agano hilo muhimu na kisha kuondoka kwa amani. Kwa hivyo, maswali au maoni yoyote kuhusu “Miaka ya Harani katika Mwanzo 29-31” ?

Swali la Mwanafunzi : "Ilikuwa miaka mingapi hiyo?"

Profesa : Unajua ilikuwa miaka 14 zaidi - Sidhani kama unaweza kubaini ni miaka mingapi zaidi ya hapo. Hata hivyo, lazima ilikuwa ni muda zaidi ya hapo, kwa sababu baada ya miaka kumi na minne walijadiliana mara kadhaa tofauti na kila wakati inafanya kazi kwa faida ya Yakobo na anaendelea kuongeza ng'ombe wake ikilinganishwa na Labani. Kwa hivyo inachukua muda kufanya hivyo. Haionekani kwangu kuwa haiwezekani ikiwa unazungumzia kuhusu miaka 20 kwa kipindi hiki huko Harani.

3. Yakobo na Penieli - Mwanzo 32

Sawa, tuendelee hadi 3. “Yakobo na Penieli- Mwanzo 32.” Nadhani hadi hapa, tumeona kwamba Mungu amembariki Yakobo licha ya tabia yake na licha ya dhambi zake. Lakini katika hatua hii ya maisha yake anaporudi Kanaani , Mungu anatumia hofu ya Yakobo kwa Esau kufanya kazi katika maisha ya Yakobo mwenyewe. Hilo linatokea mahali paitwapo Penieli. Neno hilo linatokana na Mwanzo 32:30 ambapo unasoma, “Yakobo akapaita mahali hapo Penieli: kwa maana nimemwona Mungu uso kwa uso.” Na “Penieli” kwa kweli inamaanisha “uso wa El,” au Mungu. Ana uzoefu hapo unaomfanya ape mahali hapo jina hilo.

Sasa historia ya hilo ni kwamba, Yakobo alipokuwa mbali, Esau amekuwa na nguvu. Kumbuka kwamba mwanzoni aliondoka nyumbani kwa sababu Esau alikuwa ameapa kumuua. Rebeka aliogopa kwamba Esau angefanya hivyo kwa hivyo ilibidi amruhusu Yakobo aende. Yakobo anatuma wajumbe mbele yake kwa kaka yake Esau kabla hajafika Kanaani. Unaona katika mstari wa 4 wa sura ya 32, “Akawaagiza ‘Hivi ndivyo mtakavyomwambia bwana wangu Esau:

“Mtumishi wako Yakobo anasema, Nimekuwa nikiishi na Labani na nimekaa huko hadi sasa. Nina ng’ombe na punda, kondoo na mbuzi, watumishi wa kiume na wa kike. Sasa ninatuma ujumbe huu kwa bwana wangu, ili nipate kibali machoni pako.”” Anajiita mtumishi wa Esau.

Wajumbe wanaporudi, wanasema, “Tulienda kwa ndugu yako na sasa anakuja kukulaki na watu 400 wako pamoja naye.” Hilo linasikika kuwa jambo la kutisha kwa Yakobo. Kwa hivyo unasoma katika mstari wa 7, “Kwa hofu kubwa na dhiki Yakobo aliwagawanya watu waliokuwa pamoja naye katika makundi mawili.” Wazo lilikuwa kwamba ikiwa Esau atakuja kushambulia tutakuwa katika makundi mawili na hatatupata sote, na “kondoo na mifugo na ngamia pia. Aliwaza, ‘Esau akija na kushambulia kundi moja, kundi lililobaki linaweza kutoroka.’”

Yakobo Anajiandaa Kukutana na Esau Kisha Yakobo anageukia maombi. Una maombi mazuri sana ambapo anadai ahadi za Mungu na kuomba ukombozi kutoka kwa Esau. Unaona hilo katika mstari wa 9 hadi 12. Anasema, “Ee Mungu wa baba yangu Ibrahimu, Mungu wa baba yangu Isaka, Ee BWANA, uliyeniambia, ‘Rudi mpaka nchi yako na jamaa zako, nami nitakufanikisha,’ sistahili fadhili na uaminifu wote ulionitendea mtumishi wako. Nilikuwa na fimbo yangu tu nilipovuka mto huu wa Yordani, lakini sasa nimekuwa makundi mawili. Naomba uniokoe kutoka mkononi mwa ndugu yangu Esau, maana naogopa kwamba atakuja kunishambulia, na pia akina mama pamoja na watoto wao. Lakini umesema, ‘Hakika nitakufanikisha, nami nitawafanya wazao wako wawe kama mchanga wa bahari, usiohesabika.’” Kwa hivyo anatangaza ahadi ya Mungu na kuomba ukombozi kutoka kwa kile anachokiogopa kuhusu Esau.

Kisha anachofanya, kwa kadiri ya mkakati wake, ni kuwatuma watu wamtangulie na zawadi ya kumpa Esau. Sio zawadi ndogo. Tazama mstari wa 14, “...mbuzi jike mia mbili na mbuzi dume ishirini, kondoo jike mia mbili na kondoo dume ishirini, ngamia jike thelathini na wana wao, ng’ombe jike arobaini na

ng’ombe dume kumi, na punda jike ishirini na punda dume kumi.” Kisha akasema, “Endelea na zawadi hii lakini tenga nafasi kati ya makundi.” Alimwagiza yule aliyekuwa akiongoza katika mstari wa 17, “Ndugu yangu Esau atakapokutana nawe na kukuuliza, ‘Wewe ni wa nani, unaenda wapi, na wanyama hawa wote walio mbele yako ni wa nani?’ ndipo utakaposema, ‘Ni wa mtumishi wako Yakobo. Ni zawadi.’” Na kisha wa pili angekuja na wengine wote waliofuata na kila mmoja angesema vivyo hivyo. Anasema katika mstari wa 20, “Na hakikisha useme, ‘Mtumishi wako Yakobo anakuja nyuma yetu.’ Kwa maana alifikiri, ‘Nitamtuliza kwa zawadi hizi ninazomtanguliza; labda atanipokea.’”

Yakobo Anapigana Mieleka na Malaika wa Bwana.

Kwa hiyo akapeleka hilo mbele, na kisha katika mstari wa 22 unasoma, “Yakobo akaondoka, akawachukua wake zake wawili, na wajakazi wake wawili, na wanawe kumi na mmoja, akavuka kivuko cha Yaboki, baada ya kuwapeleka ng’ambo pamoja nao, akabaki peke yake.” Hapo unapata tukio hili la ajabu, ambapo Yakobo anapigana mieleka na malaika wa Bwana na kumwomba Bwana baraka. Katika kipindi hicho, jina lake linabadilishwa kutoka Yakobo hadi Israeli. Unasoma kwamba, “Akapigana mieleka naye hata alfajiri. Yule mtu alipoona ya kuwa hawezi kumshinda, aligusa tundu la nyonga ya Yakobo hata nyonga yake ikavunjika alipokuwa akipigana mieleka na yule mtu. Ndipo yule mtu akasema, ‘Niache niende, maana ni alfajiri.’ Lakini Yakobo akajibu, ‘Sitakuacha uende, usiponibariki.’ Yule mtu akamwuliza, ‘Jina lako ni nani?’ ‘Yakobo,’ akajibu. Yule mtu akasema, ‘Jina lako halitakuwa Yakobo tena, bali Israeli, kwa sababu umepigana na Mungu na wanadamu na umeshinda.’ Yakobo akasema, ‘Tafadhali niambie jina lako.’ Lakini yeye akajibu, ‘Kwa nini unauliza jina langu?’ Ndipo akambariki hapo.” Sasa tunajua kwamba Yakobo alielewa kwamba yule ambaye alikuwa akipigana naye alikuwa Mungu mwenyewe kwa sababu, katika mstari wa 30, anapaita mahali hapo Penieli, akisema “Ni kwa sababu nilimwona Mungu uso kwa uso, lakini maisha yangu yaliokolewa.”

Sasa anamwomba Mungu baraka katika tukio hilo. Nadhani anafanya hivyo, kama ilivyo wazi katika maombi yake, kwa msingi wa ahadi ya Mungu. Umuhimu wa uzoefu huu ni upi? Katika ufafanuzi wa Stigers kuhusu Mwanzo, uko kwenye ukurasa wako wa marejeo ya vitabu kumi na nne katikati ya ukurasa, Stigers anasema, hadi wakati huu Yakobo amebuni mikakati ya kumtuliza Esau na kurudi katika nchi ya ahadi. Lakini sasa, anapokuwa karibu kuvuka Yaboki kuingia katika nchi hiyo, anazuiwa na Bwana Mwenyewe. Stigers anaelewa umuhimu huu kama "Bwana anamwonyesha, ni nani mmiliki halali wa nchi hiyo na mtoaji wa kweli wa nchi hiyo. Analetwa mahali ambapo anatambua kuwa hawezi kuingia katika nchi hiyo kwa nguvu zake mwenyewe na anaipokea tu jinsi Mungu anavyompa kulingana na ahadi Zake." Kwa hivyo Yakobo anaipokea kwa kuomba, si kwa nguvu au kwa ujanja. Leupold anasema kwamba, "Yakobo anafikishwa mahali ambapo mbinu za kibinadamu ni za kimwili na werevu wa kibinadamu haulingani tena na mahitaji yaliyoongezeka. Werevu wake mwenyewe, ambao aliutegemea sana hapo awali, hautoshi. Yakobo ana Bwana pekee aliyebaki naye katika mwisho huu na anajifunza kwa imani, ingawa ilimgharimu mapambano magumu, kujitoa kikamilifu kwa rehema ya Mungu pekee, lakini kufanya hivyo kunamgharimu uchungu wa maombi unaoacha alama yake juu ya mtu huyo." Sasa inaonekana kwangu kwamba zote mbili zinagusa kiini cha suala hapa. Yakobo anafikishwa katika hatua hii kutambua kwamba atapokea ahadi hizi kama Mungu anavyozitoa kwa imani, si kwa mikakati na njia zake mwenyewe za kujaribu kuzitimiza.

Mabadiliko ya Jina kutoka Yakobo hadi Israeli

Kwa hivyo jina lake limebadilishwa kutoka "Yakobo," ambalo linaweza kutoka kwa mzizi wa ' *aqad* kwa Kiebrania, ambalo linamaanisha "kudanganya." Lilibadilika kutoka Yakobo hadi Israeli ambalo linatokana na *sara* na *el* . Jina linamaanisha "yeye anayeshindana na Mungu." Nadhani katika muktadha, wazo ni kwamba, yeye anayeshindana na Mungu na kwa kufanya hivyo anatambua

kwamba ahadi za Mungu ni hakika. Hawezi kuingia katika nchi hiyo kwa nguvu zake mwenyewe lakini anahitaji kumtumaini Bwana na ahadi zake, si mipango yake mwenyewe. Kwa hivyo jina lake limebadilishwa kuwa Israeli.

Kuomba kwa Yakobo Baraka

Nadhani kiini cha yote kiko katika mstari wa 26 wakati Yakobo anasema, “Sitakuacha uende isipokuwa unibariki.” Nadhani alitambua katika muktadha wa mkutano huu kwamba alikuwa akipambana na Mungu na njia pekee ambayo angeweza kurudi katika nchi hiyo ilikuwa ikiwa Mungu angetimiza ahadi zake na kumbariki kwa neema yake. Ni simulizi gumu; ni jambo la ajabu sana kujua hasa kinachoendelea, lakini inaonekana kwangu kwamba hicho ndicho kinachokaribia.

Aliguswa kwenye nyonga yake na hilo likawa ulemavu wa kudumu kwa Yakobo. Unaweza kusema labda njia nyingine ingekuwa muhimu zaidi. Nadhani Yakobo anatambua katika muktadha kwamba anahitaji msaada wa Mungu na hatamwacha Mungu aende isipokuwa apate baraka.

Katika Hosea 12:3-4 kuna dokezo la tukio hili. Hosea 12:3-4 inasema, “Katika tumbo la Yakobo, alimshika kisigino ndugu yake, akashindana na Mungu. Alishindana na malaika, akamshinda; alilia, akaomba kibali chake.” Kwa hivyo alishindana na Mungu, na akaomba kibali cha Mungu ingawa alimshinda.

Nadhani hilo ni jambo gumu kusema kwa uhakika wowote kwa njia moja au nyingine. Watu wengi huzungumzia matukio ya Ibrahimu na Isaka na hapa na Yakobo kama Christophanies. Badala ya theofani katika udhihirisho mpana zaidi wa Mungu, haya yanafanywa sawa na udhihirisho wa kabla ya kuzaliwa. Lakini ni vigumu kubainisha hilo.

Mahanaim

Hebu tuone, uko kwenye sura ya 32. Kwa maneno mengine, singekuwa na uhakika sana na hilo. Unaunganishaje mstari wa 2 na kile kinachosemwa katika mstari wa 1? “Yakobo akaenda zake, akawaona malaika wa Mungu, naye Yakobo

alipowaona, akapaita mahali hapo Mahanaimu .” Kisha unasoma kwamba Yakobo alituma wajumbe kwa kaka yake Esau. Inamaanisha kambi mbili. Ninaangalia maelezo ya Utafiti wa NIV hapa, na hatuna hilo hapa. Linahusiana na kile kinachotangulia na si kile kinachofuata. Kwa maneno mengine, Manhanaimu iko Gileadi, mashariki mwa Yordani, kaskazini mwa Yaboki; kambi mbili zimekutana kwa uadui, Labani na Yakobo, na kutengana kwa amani. Kambi mbili zilikuwa karibu kukutana tena kwa uadui, Yakobo aliwaza, na kutengana kwa amani, lakini Yakobo aliita mahali hapa muhimu “kambi mbili” baada ya kumwona malaika na kumwona Mungu kambini kama uhakikisho wa kimungu. Mungu angemsindikiza salama hadi Kanaani, lakini pia aliogopa kukutana na Esau kwa hivyo aligawanya familia yake katika kambi mbili. Bado anajaribu kujilinda kwa hila zake mwenyewe. Sijui kama ufunuo kutoka kwa malaika ungekuwa kitu cha kumtia moyo kugawanyika katika kambi mbili. Inaonekana kama anajigawanya katika kambi mbili na muktadha ni huo, na pia yeye mwenyewe dhidi ya Esau - hapo awali ilikuwa Yakobo dhidi ya Labani. Labda hiyo ndiyo sababu ya jina hilo.

Inaonekana kwamba mtazamo wa Yakobo unabadilika, ingawa katikati ya uzoefu huu, kutoka kumwogopa Esau hadi kutambua kwamba anahitaji kuweka tumaini lake na imani yake kwa Mungu. Kwa hivyo anahitaji kweli kumcha Mungu, si Esau.

Sawa, nadhani ni wakati wa kusimama, tutapanda hapa kesho na kuendelea na kupoteza baraka za Yusufu na Yakobo.

Imenukuliwa na Leah Serao
 Imehaririwa vibaya na Ted Hildebran dt
 Hariri ya mwisho na Chelsea Kapes
 Imesimuliwa tena na Ted Hildebrandt

